

## V TOMTO ČÍSLE

### 1. Editorial

### 2. Kronika událostí

Dne 14. 6. 2012 se konal první ze série seminářů UNCE, zaměřený na Pojem a teorii lidských práv.

Druhý seminář UNCE se uskuteční dne 28. 11. 2012. Tématem bude Trend k omezování lidských práv a právo na spravedlivý proces.

### 3. Aktuální události ve světě

Evropský soud pro lidská práva zprovoznil vylepšený vyhledávací modul databáze svých rozsudků (HUDOC).

### 4. Výběr z judikatury ESLP

### 5. Okénko „ad fontes“

John Stuart Mill

### 6. Další nové zajímavé publikace z oblasti lidských práv

## KONTAKT

UNIVERSITA KARLOVA V PRAZE

Právnická fakulta,  
Výzkumné centrum pro lidská práva  
nám. Curieových 7  
116 40 Praha 1  
e-mail: vclp@centrum.cz

## 1. Editorial

Vážení čtenáři,

Dostává se Vám do rukou 2. a 3. číslo *Bulletinu pro lidská práva*, který vydává UNCE – Výzkumné centrum pro lidská práva, zřízené jako projekt Univerzity Karlovy v Praze při její Právnické fakultě.

Cílem této publikace, která vychází v elektronické i tištěné podobě, je informovat o aktivitách UNCE, plánovaných akcích, zajímavých publikacích a dalších aktualitách z oblasti lidských práv.

Oproti původnímu plánu došlo v důsledku „mezery“ v činnosti UNCE během letních měsíců (univerzitních prázdnin) k tomu, že další číslo vychází až v listopadu.

Kvůli tomu je koncipováno jako dvojčíslo 2 - 3/2012.

Kromě rubrik, které navazují na první, pilotní číslo, se budete od tohoto čísla na stránkách *Bulletinu* i na webových stránkách UNCE setkávat také s informacemi věnovanými zajímavým judikátům mezinárodních, popř. i českých soudů, které se týkají problematiky lidských práv.

Těšíme se na Vaše reakce, připomínky, ale zejména na další aktuální příspěvky a náměty k obsahovému i formálnímu vylepšení *Bulletinu*.

**Prof. JUDr. Pavel Šturma, DrSc.**

*koordinátor Centra*

---

## 2. Kronika událostí

Dne 14. 6. 2012 od 13:00 hodin se konal na Právnické fakultě UK (sborovna, č. 117/I. p.) **první ze série seminářů UNCE, zaměřený na Pojem a teorii lidských práv.**

S referáty vystoupili *dr. Pavel Ondřejek* (Několik poznámek k právně teoretickým aspektům lidských práv), *dr. Petr Svoboda* (Je křesťanství jedním ze zdrojů lidských práv?), *dr. Jan Wintř* (Vliv Evropské úmluvy na český ústavní pořádek) a *dr. Martin Štefko* (Ochrana soukromí zaměstnanců ve světle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod).

Do bohaté diskuse, která se rozproutila na základě podnětných referátů, se dále zapojili *doc. Stanislava Hýbnerová*, *doc. Jan Kysela*, *dr. Jana Ondřejková*, *prof. Pavel Šturma* a *Mgr. Kamila Šrolerová*.

Jako host se 1. semináře UNCE zúčastnila také *PhDr. Barbora Kučerová*, pracovnice odboru pro vědu a výzkum UK.

**Druhý ze série seminářů UNCE se uskuteční dne 28. 11. 2012** na Právnické fakultě UK (sborovna, č. 117/I. p.).

Tématem tohoto semináře bude **Trend k omezování lidských práv a právo na spravedlivý proces**, a to z pohledu různých právních odvětví.

---

## 3. Aktuální události ve světě

**Evropský soud pro lidská práva zprovoznil vylepšený vyhledávací modul databáze svých rozsudků (HUDOC).**

V současné době je stále častějším jevem, že praktikující právníci i právní vědci nejsou při studiu judikatury soudů omezeni pouze na oficiální tištěné sbírky rozhodnutí.

K jejich vyhledávání totiž téměř vždy využívají elektronické databáze judikatury soudů, které umožňují daleko větší možnosti selekce soudních

rozhodnutí, čímž se značně zlepšuje orientace v judikatuře.

Řadu let plnila nejvýznamnější funkci zdroje poznání judikatury Evropského soudu pro lidská práva oficiální elektronická databáze rozhodnutí tohoto soudu HUDOC (dostupná na internetové adrese):

<http://www.echr.coe.int/ECHR/EN/Header/Case-Law/Decisions+and+judgments/HUDOC+database/>

Z hlediska funkčnosti patřila databáze HUDOC k nejlepším, avšak rostoucí množství rozhodnutí ESLP (v současné době databáze obsahuje přes 85.000 dokumentů, většina z nich jsou rozhodnutí ESLP) vyvolalo potřebu jistých úprav její vyhledávací aplikace.

V červenci proto došlo k vylepšení databáze, zejména o možnosti postupného zužování výběru soudních rozhodnutí a v přehlednosti nastavených filtrů vyhledávání.

Rovněž množství nabízených filtrů judikatury se oproti minulosti zvýšilo, nově je možné vyhledávat rovněž překlady soudních rozhodnutí do některých jazyků smluvních států Rady Evropy (české překlady však databáze dosud neobsahuje).

Z hlediska uživatele nepředstavuje nový vyhledávací systém databáze revoluční změnu, základní vyhledávací prostředí zůstává v podstatě nezměněné, pouze přibyly panely filtrů rozhodnutí (obdobné jsou známy např. z velkých zahraničních databází odborné literatury – SpringerLink či ProQuest) a panel výsledků hledání.

Při práci v prostředí nové databáze HUDOC lze hodnotit nejen větší kontrolu nad vyhledávaným obsahem, ale také evoluční povahu všech změn nevyžadující dlouhé studium nového prostředí vyhledávacího modulu.

Lze jen doufat, že takto přehledným vyhledávacím modulem se inspiroují i další soudy.

## 4. Výběr z judikatury



Evropský soud pro lidská práva (foto: Marcella Bona, Flickr)

### **Pilotní rozsudek Evropského soudu pro lidská práva týkající se bezdomovectví**

**Dne 26. června 2012 vynesl Evropský soud pro lidská práva důležitý pilotní rozsudek ve věci Kurić a ostatní proti Slovinsku (stížnost č. 26828/06), který se týká případů bezdomovectví.**

Slovinsko porušilo články 8, 13 a 14 Úmluvy tím, že v důsledku legislativy upravující nabývání slovinského státního občanství po vyhlášení nezávislosti Slovinska v roce 1991 bylo více než 25,000 bývalých občanů Jugoslávie legálně pobývajících na území Slovinska zbaveno práva na trvalý pobyt.

Až do roku 2010, kdy poskytl jistou nápravu slovinský Ústavní soud a nově přijatá legislativa, se tak tyto osoby vyskytovaly v horším postavení než cizinci ve Slovinsku, neboť tamní cizinecký zákon nepočítal s kategorií cizinců či osob bez státní příslušnosti „pocházejících“ ze Slovinska.

Tato situace tedy vedla k řadě komplikací dotčených osob v jejich soukromém životě.

Přestože Velký senát ESLP mimo jiné potvrdil, že Úmluva nechrání právo na občanství, či právo na trvalý pobyt, některá omezení pobytových práv mohou v důsledku představovat omezení práva na respektování soukromého nebo rodinného života.

Slovinsko dle ESLP porušilo články 8, 13 a 14 Úmluvy tím, že nepřijalo adekvátní právní úpravu chránící soukromí a rodinný život ve vztahu k osobám, které přišly o pobytová práva po vyhlášení slovinské nezávislosti.

Omezení práva na soukromí a rodinný život tak bylo disproporcionální ve vztahu k prosazovanému cíli.

Ze strany nevládních organizací je tento rozsudek vnímán slovy Jamese Goldstona, výkonného ředitele Open Society Justice Initiative, jako „důležitý milník při posilování mezinárodních norem proti bezdomovectví.“

V důsledku slovinské právní úpravy bylo totiž ještě v roce 2009 více než 4.000 osob bez státní příslušnosti.

Případ ESLP označil za pilotní, neboť v podobné pozici jako navrhovatelé se vyskytuje velké množství dalších osob.

Přitom uložil slovinské vládě vytvořit do jednoho roku postup pro kompenzaci všech osob dotčených předpisy o státním občanství přijatými krátce po vzniku Slovinska.

*JUDr. Pavel Ondřejek, Ph.D.*

### **Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) ve věci Lutsenko v. Ukrajina (Appl. No. 6492/11), 3.7.2012**

**Tento případ se týkal stížnosti známého opozičního politika na to, že jeho zatčení a držení ve vazbě bylo svévolné a protiprávní.**

Stěžovatel, Jurij V. Lutsenko je ukrajinským občanem, narozeným v r. 1964 a drženým ve vazbě v Kyjevě. Je představitelem opoziční strany Narodna Samooborona a byl ministrem vnitra do ledna 2010.

V listopadu 2010 zahájila Generální prokuratura trestní stíhání proti panu Lutsenkovi za to, že měl protiprávně zajistit různé s prací související výhody pro svého řidiče.

V prosinci téhož roku bylo proti Lutsenkovi rozšířeno stíhání za zneužití úředního postavení o čin spočívající v tom, že údajně zajistil přidělení jednopokojového bytu svému řidiči (první spojený

trestní případ). Již 13. 12. 2010 prokurátor dokončil vyšetřování, formálně obvinil stěžovatele a vyzval ho k seznámení se spisem.

Dne 24. 12. 2010 Generální prokuratura zahájila další skupinu trestních stíhání proti panu Lutsenkovi za zneužití úředního postavení spočívající v nezákonném povolení prohlídky a zabavení proti jednotlivci (druhý trestní případ).

V souvislosti s tímto druhým případem byl pan Lutsenko dne 26. 12. 2010 zatčen. Podle stěžovatele nebyl informován o důvodech svého zatčení a nedostal kopii obvinění proti němu.

Dne 27. 12. 2010 se spolu se svým advokátem zúčastnil slyšení u soudu, o kterém se dozvěděli jen asi 20 minut před začátkem.

Jednání se týkalo žádosti prokurátora ponechat pana Lutsenka ve vazbě v prvním trestním případě. Podle stěžovatele se až po zahájení jednání dozvěděl, že se netýká jeho zatčení z předchozího dne. Soud vyhověl žádosti prokurátora a nařídil vazbu panu Lutsenkovi.

Zdůvodnil to tím, že Lutsenko a jeho advokát studovali spis pomalu. Vazbu založil na tom, že se vyhýbal vyšetřování a mohl ho ovlivňovat, jakož i že neuznal svou vinu.

Lutsenkův advokát se neúspěšně odvolal, takže stěžovatel zůstal ve vazbě.

27. 2. 2012 byl uznán vinen a odsouzen ke čtyřem rokům odnětí svobody a propadnutí majetku. Odvolací soud rozsudek potvrdil dne 16. 5. 2012. Od té doby probíhá řízení o kasační stížnosti.

Stěžovatel se obrátil na ESLP dne 21. 1. 2011 a namítal porušení čl. 5 (právo na svobodu a bezpečnost) a čl. 6 (právo na spravedlivý proces).

Soud komunikoval stížnost ukrajinské vládě v dubnu 2011, a to s řadou otázek, včetně toho, zda byl pan Lutsenko zadržován z jiného důvodu, než jaké předvídá čl. 5, v rozporu s čl. 18 Úmluvy, vzhledem k jeho aktivní účasti v politickém životě na Ukrajině a opozici vůči vládě.

V rozsudku senátu ESLP z 3. 7. 2012 bylo konstatováno několik porušení Úmluvy. V první řadě šlo o porušení čl. 5 odst. 1 v případě zatčení stěžovatele v rámci druhého trestního případu, protože ukrajinský soud nepřezkoumal zákonnost

jeho zatčení. Navíc jeho zatčení nebylo nutné k tomu, aby mu bylo zabráněno ve spáchání trestného činu nebo v útěku po jeho spáchání. Druhé porušení čl. 5 odst. 1 bylo nalezeno v rozhodnutí ukrajinského soudu a neplatných důvodech, na základě kterých nařídil vazbu pana Lutsenka.

Soud dále konstatoval porušení čl. 5 odst. 2 Úmluvy (právo být seznámen s důvody svého zatčení) tím, že nebyl neprodleně informován o důvodech zatčení. Dále došlo k porušení čl. 5 odst. 3 (právo být ihned předveden před soudce), a to tím, že bez ohledu na stížnost pana Lutsenka ukrajinský soud nepřezkoumal zákonnost jeho zbavení svobody.

ESLP dále rozhodl o porušení čl. 5 odst. 4 (právo napadnout zákonnost zbavení svobody), protože odvolací soud odmítl stížnost Lutsenka bez toho, že by se vypořádal s jeho námitkami. Kromě toho soud nedal adekvátní odpověď na žádost řady poslanců Parlamentu podpořenou ukrajinským ombudsmanem, aby byl pan Lutsenko propuštěn na kauci.

Konečně poslední část výroku ESLP se týká porušení čl. 18 (zákaz zneužití omezení práv), o kterém Soud rozhoduje jen zcela výjimečně. Aniž by se odvolával na jakýkoli článek Úmluvy, stěžovatel namítal, že řízení proti němu a jeho zatčení ukrajinské úřady využily k jeho vyloučení z politického života a z účasti v blížících se parlamentních volbách.

ESLP usoudil, že tato stížnost by měla být posuzována podle čl. 18. Podle tohoto ustanovení, které nemá autonomní postavení a může být použité jen ve spojení s jinými články Úmluvy, „omezení, jež tato Úmluva připouští pro uvedená práva a svobody, nesmějí být využívána k jinému účelu než k tomu, pro který byla určena“.

Je zřejmé, že případ pana Lutsenka jako jednoho z vůdců opozice vyvolal značnou pozornost. Když byl obviněn ze zneužití úředního postavení, stěžovatel měl právo reagovat na takové obvinění ve sdělovacích prostředcích.

Orgány činné v trestním řízení však označily komunikaci s médii za jeden z důvodů pro jeho zatčení a obvinily ho z využívání veřejného mínění, diskreditace orgánů a ovlivňování budoucího procesu s cílem vyhnout se trestní odpovědnosti. Podle názoru ESLP takové odůvodnění jasně ukázalo pokus ukrajinských úřadů potrestat

Lutsenka za veřejně vyjádřený nesouhlas s obviněními.

Soud nemohl než konstatovat, že omezení jeho svobody bylo uloženo nejen za účelem předvedení před příslušný soudní orgán pro důvodné podezření ze spáchání trestného činu, ale také z jiných důvodů. Z těchto důvodů došlo k porušení čl. 18 ve spojení s čl. 5 Úmluvy.

*Prof. JUDr. Pavel Šturma, DrSc.*

## **Soudní dvůr EU: věc C-415/10 Galina Meister v. Speech Design Carrier Systems GmbH**

### **Soudní dvůr EU se zabýval zajímavou kauzou v oblasti zákazu diskriminace ve věci C-415/10 Galina Meister v Speech Design Carrier Systems GmbH.**

Paní Meister se ucházela o zaměstnání, byla však odmítnuta, aniž by jí byly sděleny důvody.

Domnívala se, že mohla být ve výběrovém řízení diskriminována z důvodu pohlaví, věku a etnického původu.

Společnost Speech Design jí však odmítala poskytnout jakékoli informace. Zejména odmítala sdělit, zda byl na základě výběrového řízení zaměstnán jiný uchazeč.

To pochopitelně ztěžovalo postavení paní Meister při uplatňování nároků z ochrany proti diskriminaci.

Soudní dvůr dospěl k závěru, že právo Unie nezakládá uchazečům o zaměstnání, kteří se cítí být diskriminováni, právo na poskytnutí údajů o výsledku výběrového řízení, v němž mělo k diskriminaci dojít.

Skutečnost, že zaměstnavatel poskytnutí takových informací zcela odmítá, však může být podle okolností případu jedním z faktorů vedoucích k závěru, že došlo k přímé či nepřímé diskriminaci.

Dodejme, že učiní-li soud i z takovýchto skutečností závěr, že uchazeč o zaměstnání byl znevýhodněn ve srovnání s jinými, musí pak již zaměstnavatel prokázat, že k tomuto znevýhodnění nedošlo z důvodů zakázaných antidiskriminačními předpisy.

Pozoruhodné je též stanovisko generálního advokáta Cruze Villalóna ve věci C-617/10 Åklagaren v. Hans Åkerberg Fransson. V něm je řešena otázka, zda může Švédsko uložit osobě stíhané pro porušování předpisů o DPH vedle správní sankce (pokuty) i klasický soudní trest.

Listina základních práv EU pouze stanoví, že nikdo nesmí být v trestním řízení potrestán dvakrát za tentýž skutek. Podle 7. dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (ve světle judikatury Evropského soudu pro lidská práva), k níž je třeba při výkladu Listiny přihlížet, však zákaz dvojího trestání platí i při souběhu soudního a správního postihu.

Generální advokát v první řadě navrhuje věc odmítnout pro nedostatek pravomoci Soudního dvora, neboť Listina se na členské státy vztahuje, pouze pokud provádějí právo Unie – trestání daňových deliktů přitom není předmětem unijní úpravy DPH.

Pokud by Soudní dvůr shledal, že věc do jeho kompetence spadá, navrhuje generální advokát rozhodnout, že právo Unie (podle výslovného znění Listiny) nezakazuje současný trestní a správní postih za tentýž skutek.

Upozorňuje totiž, že ne všechny členské státy EU ratifikovaly zmíněný 7. dodatkový protokol k Úmluvě, z něhož by takový zákaz plynul.

Přistoupí-li Soudní dvůr na tento druhý závěr generálního advokáta, bude tím pro výklad otázek základních práv orgány EU potvrzen význam ústavních tradic členských států, které se projevují mimo jiné i při rozhodování států o ratifikaci či učinění výhrad k dodatkovým protokolům rozvíjejícím hmotné právo Úmluvy.

*Mgr. Jan Grinc*

## **Rozsudek Meziamerického soudu pro lidská práva ve věci Původní obyvatelé Kichwa ze Sarayaku v. Ekvádor**

**Dne 27. června 2012 vynesl Meziamerický soud pro lidská práva rozsudek, který se může stát milníkem v ochraně práv původních obyvatel amerického regionu.**

Ve sporu Původní obyvatelé Kichwa ze Sarayaku v. Ekvádor (Case of the Kichwa indigenous people

of Sarayaku v. Ecuador), jehož podstatou bylo právo státu povolit ložiskový průzkum na území v kolektivním vlastnictví původních obyvatel bez jejich souhlasu, konstatoval Soud odpovědnost Ekvádorské republiky za porušení několika ustanovení Americké úmluvy o lidských právech.

Zvláštní pozornost přitom Soud věnoval právu původních obyvatel na konzultace (right to consultation), které musí předcházet každému záměru způsobitelnému zasáhnout do jejich práv (v daném případě se jednalo zejména o zásah do práva vlastnit majetek garantovaného čl. 21 Úmluvy).

Soud přitom argumentoval evolutivním výkladem Úmluvy ve světle vývoje mezinárodního práva i národních právních řádů. Rozsudek je významný též z důvodu důrazu kladeného na nutnost vzít v úvahu specifický způsob života původních obyvatel a vykládat Úmluvu v jeho světle.

Práva garantovaná Úmluvou tak ve vztahu ke společenství původních obyvatel nabývají podoby práv kolektivních, jejichž subjektem nejsou jednotlivé fyzické osoby, ale společenství jako celek.

Více k rozsudku na webových stránkách Centra pro lidská práva.

Plné znění rozsudku k dispozici na <http://www.corteidh.or.cr/casos.cfm>.

*JUDr. Karolína Žáková, Ph.D.*

---

## 5. Okénko “Ad fontes”

Smyslem této rubriky Bulletinu je stručně připomenout myšlenky významných historických osobností, nejen právníků, ale též filozofů a dalších myslitelů, které souvisejí s tematikou lidských práv.

**John Stuart Mill (1806 – 1873) byl významným britským filosofem 19. století, který přispěl mimo jiné k rozvoji doktrín o základních právech.**

Pozoruhodným aspektem jeho díla je bezpochyby pokus o spojení dvou zdánlivě protichůdných

filosofických směrů: na jedné straně filosofie utilitarismu usilující o maximální prospěch pro celou společnost, na straně druhé doktrína liberalismu, jejímž cílem je naopak ochrana individuálních práv.

Myšlenku o maximalizaci užitku (štěstí) pro co největší počet lidí prosazoval již například Jeremy Bentham, který byl učitelem Millova otce Jamese a mezi jehož následovatele se J. S. Mill počítal.

Ve svém díle O svobodě (On Liberty) z roku 1859 však J. S. Mill obhajuje svobodu jednotlivce, která se principu užitku nepřičí: „Pohlížím na užitečnost jako na konečné hledisko obsahující odpověď na všechny morální otázky.

Musí se však jednat o užitečnost v nejširším slova smyslu...“. Úsilí o zachování individuálních práv tedy z dlouhodobého hlediska vede k maximálnímu užitku pro celou společnost.

Pokud se lze spolehnout na to, že společnost bude chránit základní práva, povede to k jejímu rozvoji a z dlouhodobého hlediska bude výsledek příznivější, než kdyby společnost individuální práva potlačovala.

Je tomu tak i přesto, že z krátkodobého hlediska lze moc prosazovat efektivněji bez ochrany základních práv.

J. S. Mill se ve svém díle Utilitarismus (Utilitarianism) z roku 1861 dotýká i etické roviny, konkrétně úvahami o tom, jak mají lidé správně jednat: „Společnost, kde jsou si lidé rovni, může existovat pouze na základech porozumění, že zájmy všech musejí být posuzovány jako stejně významné ...

V tomto ohledu lidé nemohou ve svých životech zcela odhlížet od zájmů jiných lidí ... Pokud lidé spolupracují, jejich cíle jsou identifikovány se záměry jiných lidí, a existuje tedy alespoň dočasný pocit, že zájmy jiných jsou jejich vlastními zájmy.“

Vzhledem ke společenským vazbám tedy utilitarismus v pojetí J. S. Milla není založen na sobecké maximalizaci vlastního užitku, nýbrž má i celospolečenský rozměr.

Výše uvedenými názory se J. S. Mill pokusil vyrovnat se s největší kritikou utilitaristického učení – kritikou, že tato filosofie nebere ohled na základní práva jednotlivců.

Podle některých autorů se však svým postojem ke vztahu užítku a lidské svobody odklonil od klasické podoby filosofie utilitarismu, tak jak ji vykládá jeho velký učitel Jeremy Bentham.

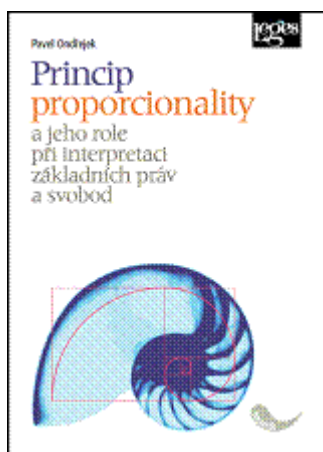
*JUDr. Pavel Ondřejek, Ph.D.*

---

## 6. Další nové zajímavé publikace z oblasti lidských práv

**ONDŘEJEK, Pavel: Princip proporcionality a jeho role při interpretaci základních práv a svobod. Praha: Leges, 2012, ISBN: 978-80-87576-31-1, 232 s.**

Za jeden z nejvýznamnějších problémů souvisejících s ochranou základních práv je považováno nalezení rovnováhy mezi těmito právy a veřejnými zájmy společnosti. Princip proporcionality je v současné době nejrozšířenější metodou ústavněprávní argumentace, která usiluje o řešení výše uvedených konfliktů v ústavním právu, popřípadě o řešení kolizí mezi základními právy navzájem. Cílem publikace je popsat a rozvinout teorii principu proporcionality při rozhodování o mezích základních práv. Tento princip je zkoumán jak z hlediska filosofických a historických zdrojů, tak zejména z hlediska doktrinárních názorů a soudní praxe po druhé světové válce.



*Publikace Princip proporcionality a jeho role při interpretaci základních práv a svobod*

Rozebírána jsou díla předních osobností současné ústavní teorie (R. Alexyho, R. Dworkina,

D. Beattyho, A. Baraka či P. Holländera). Mimo jiné je podrobně popsán vývoj principu proporcionality ve Spolkové republice Německo a dále jeho prosazování se v českém ústavním právu.

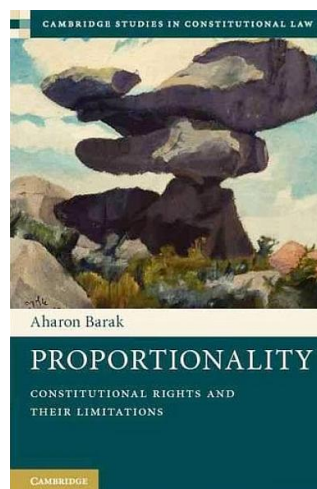
Autor vnímá princip proporcionality jako neutrální princip ústavního práva a při jeho aplikaci argumentuje ve prospěch rozdílné míry intenzity soudního přezkumu ústavnosti.

**BARAK, Aharon: Proportionality. Constitutional Rights and Their Limitations. Cambridge: Cambridge University Press, 2012, ISBN: 978-1-107-00858-8, 611 s.**

Monografie je převážně věnována jednomu z aktuálně diskutovaných témat souvisejících s praktickou aplikací základních práv. Jedná se o řešení konfliktů těchto práv navzájem, anebo o situace, kdy je základní právo omezeno ústavně aprobovaným veřejným zájmem.

V takovém případě je mnohými soudy, včetně těch českých, aplikován test proporcionality (v judikatuře českého Ústavního soudu byl prvním náležením rozebírajícím tento princip náležením sp. zn. Pl. ÚS 4/94 ze dne 12. 10. 1994 týkající se ústavnosti institutu anonymního svědka).

Autorem je emeritní předseda izraelského Nejvyššího soudu, který v monografii propojuje svou dlouholetou praxi soudce s bohatými znalostmi z oblasti ústavní teorie.



*Publikace Proportionality Constitutional Rights and Their Limitations*

Monografie představuje dosud patrně nejkomplexnější zpracování tématu principu

proporcionality, za ústřední pasáž lze považovat její třetí část podrobně zkoumající jednotlivé složky testu proporcionality.

Kromě toho však kniha obsahuje velmi podrobný úvod věnovaný obecným otázkám lidských práv a zaujme rovněž šíří dalších ústavních i praktických témat, s nimiž autor spojuje aplikaci principu proporcionality (jde např. o popis úlohy zákonodárce a soudce v demokratickém právním státě, důkazní břemeno při argumentaci principem proporcionality, diskreci v soudním rozhodování atd.).

*JUDr. Pavel Ondřejek, Ph.D.*

**Manual on Human Rights and the Environment COUNCIL OF EUROPE. Manual on human rights and the environment. 2nd edition. Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2012. ISBN 978-92-871-7319-5**

Publikace Rady Evropy navazuje na první edici z roku 2006. Jejím cílem je usnadnit porozumění vztahu mezi ochranou lidských práv dle Evropské úmluvy o lidských právech a kvalitou životního prostředí, a přispět tak k posílení ochrany životního prostředí na území smluvních stran.



**Manual on human rights  
and the environment**

2nd edition



*Publikace Manual on human rights and the environment.  
2nd edition*

Převážná část publikace se zabývá analýzou relevantních rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, spíše doplňkový charakter má část věnovaná Evropské sociální chartě a environmentální interpretaci jejích ustanovení Evropským výborem pro sociální práva.

Publikace přináší přehledné a srozumitelné shrnutí vztahu mezi lidskými právy a životním prostředím v evropském systému ochrany lidských práv a jako taková je určena nejen právníkům a pracovníkům veřejné správy, ale i široké veřejnosti.

*JUDr. Karolína Žáková, Ph.D.*

## Inzerce

Právnická fakulta  
University Karlovy

E-shop

On-line prodej více než 100  
odborných právnických publikací

PF UK v Praze  
Ediční středisko  
nám. Curieových 7  
116 40 Praha 1

Tel: +420 221 005 335

[www.pfuk-shop.cz](http://www.pfuk-shop.cz)